

LeerKRACHT leidt Deventer montessoriteams de weg door 'alles wat moet'

Bob Molier

De leraren van montessorischool De Ontdekking willen na een jaar doorgaan met LeerKRACHT, directeur Inge Bokelmann ervaart dat haar team meer betrokken is bij de schoolontwikkeling en de resultaten komen ten goede aan de kinderen. Montessorischool l'Ambiente klom dankzij goede resultaten met LeerKRACHT in een jaar tijd uit het dal van zwakke school tot basisarrangement. Directeur Wyneke de Vries: 'Wij gaan nu anders om met alles wat moet en ook de inspectie is positief over LeerKRACHT.' Leerkracht Truus Neutel is 'absoluut enthousiast'.

'Na lesbezoeken bij elkaar, feedback en experimenten verloopt het begin van de schooldag beter', vertelt Inge Bokelmann. 'De kinderen gaan nu, nadat ze de leraar een hand hebben gegeven, vlot en effectief aan het werk. Niet alle leraren pakken dit op dezelfde manier aan, maar het effect is overal zichtbaar. Door LeerKRACHT zijn de leraren meer betrokken bij de ontwikkeling in De Ontdekking en onze slagkracht neemt toe.'

Twee jaar geleden zette een directeur van een andere basisschool in Deventer Bokelmann en De Vries op het spoor van LeerKRACHT. Zij verdiepten zich erin en werden enthousiast. De Vries: 'Bij schoolontwikkeling móet er zoveel en ik merkte dat we processen oppakten waarvan de effecten later wegsijpelden. Ik zocht naar samenhang en structuur. Dat leek LeerKRACHT te bieden. Daarom heb ik het aan het team voorgelegd.'

Inge Bokelmann deed dat ook. 'Want LeerKRACHT biedt een aanpak om tot de kern te komen en het handelen van de leerkracht staat centraal. Die krijgt duidelijk voor ogen waar we samen aan werken en wat daarbij de eigen rol is. Vooral het woord eigenaarschap spreekt mij aan: de verantwoordelijkheid voor de eigen en de schoolontwikkeling komt bij leerkrachten te liggen. Dat past uitstekend bij montessorionderwijs, want wij willen ook de kinderen leren verantwoordelijkheid over hun werk te dragen.' De teams van beide scholen werden enthousiast, vooral toen leraren en LeerKRACHT-coaches van andere scholen erover kwamen vertellen. Beide scholen startten in augustus 2014 met LeerKRACHT en zij werken nauw samen.

Werkwijze

Het motto van LeerKRACHT is: 'Elke dag samen een beetje beter'. LeerKRACHT kent drie kerninterventies: bord- en teamsessies, lesbezoeken en feedbackgesprekken na de lesbezoeken en tenslotte gezamenlijke lesvoorbereidingen.

Een bordsessie duurt een kwartier. Het team staat (letterlijk ook) voor een bord kort stil bij de afgesproken doelen. Er kan een langere teamsessie op volgen, waarbij één doel centraal staat. Leraren gaan eens per twee à drie weken bij elkaar kijken. De bezochte leraar bepaalt zelf waar zij feedback op vraagt. Bokelmann: 'Bij een lesbezoek gaat het niet over wat een kind kan maar over hoe je als leraar handelt. Je leert nadenken: waarom denk je dat je wat moet, hoe ga je daar mee om? Welke keuzes heb je daarbij? Weet je er genoeg van of wil je bijleren? Je kunt ook van collega's leren, bijvoorbeeld tijdens de gezamenlijke lesvoorbereiding.' De Vries: 'De lesvoorbereiding doen wij op montessorischolen anders dan op de reguliere school. Het kan een kosmische les zijn, les voor groepje of voor een kind alleen. De leraren bespreken de lesdoelen en hoe zij de les opbouwen. Waar past het in de leerlijn? Ik zie dat leraren dit prettig vinden want nu spreken zij over hun vak.'

De start

Bokelmann en de Vries ervaren werken met LeerKRACHT als een proces van cultuurverandering dat goede begeleiding vraagt. Vanuit de Stichting LeerKRACHT krijgt elke school een 'expert-coach', die het proces begeleidt, input en feedback geeft. En elke school stelt zelf een coach aan, liefst een eigen personeelslid, die uren krijgt om het proces goed te laten verlopen. De coaches worden intensief geschoold.

De Vries werd coach op de andere school: De Ontdekking. Voorafgaand aan het schooljaar waarin De Ontdekking en l'Ambiente startten kreeg zij in augustus 2014 drie dagen 'bootcamp' vol informatie over het programma van LeerKRACHT. Daarna kreeg van elk deelnemend team een deel (vier tot zes leraren) twee dagen bootcamp, met op De Ontdekking De Vries als schoolcoach en met de eigen directeur Bokelmann. Vervolgens startte een klein deel van het team onder begeleiding van De Vries. Bokelmann: 'Niet alle leraren kunnen meteen meedoen, dus ik moest goed nadenken hoe ik ging organiseren. Ik moest ook tijdig de bordsessies plannen.' LeerKRACHT werkt met periodes van acht weken. Na de eerste periode kan het hele team meedoen. Net als de Vries ervaart Bokelmann enthousiasme bij de leraren. 'Vooral bij lesbezoeken en feedbackgesprekken hebben zij baat. Feedback oefenen wij op teamniveau. Het is makkelijker om positieve dingen te benoemen dan leerpunten. Dat moet veilig voelen en daarvoor is vertrouwen nodig.'

Pizzasessies

In Deventer doen veel scholen mee met LeerKRACHT. In 'pizzasessies', een uitnodigende term, spreken deelnemers uit Deventer elkaar. Bokelmann: 'Het is prettig uit te wisselen wat goed gaat en wat beter kan. Sommige teams moesten een drempel over om bij elkaar in de groep te kijken. Ook horen we in deze sessies het vervolg van het programma.'

Deelnemers van LeerKRACHT gaan ook op bezoek bij bedrijven die werken volgens het 'lean-principe'. Daarbij luisteren de managers heel goed naar de mensen op de werkvloer. De Vries: 'Een manager heeft zijn kantoor zelfs letterlijk op werkvloer gezet. Die vroeg zich af hoe hij iets van het werk kon zeggen als hij er ver vanaf zat. Ook op school werkt het als de directie goed luistert naar het team. Ons doel is de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren, de werkdruk te verminderen en het plezier in het werk te verhogen. De bedrijven die we bezochten werken al jaren zo en gaan er niet mee stoppen. Ook wij willen dit doorzetten. De leraren zeggen: "We gaan niet terug hè?"'

Kader

Leerkracht Truus Neutel (De Ontdekking) over LeerKRACHT

'Ik ben absoluut enthousiast. Het team heeft dankzij LeerKRACHT een grote invloed op de agenda. Het onderling vertrouwen is gegroeid. We hebben geleerd elkaar feedback te geven en we merken dat iedereen het beste met elkaar voor heeft. We delen de visie dat niet een hoge Citoscore het doel is, maar dat leerlingen vaardigheden beheersen. En wij bedenken wat wij moeten kunnen om een kind die te leren. Dat betekent voor ons: zelfreflectie en zelfontwikkeling. En bij bordsessies verdelen we taken. Soms blijkt dat een collega onverwachte vaardigheden heeft; we leren elkaar beter kennen. Wie een opdracht gaat uitwerken vraagt alleen hulp aan het team als dat nodig is. Ik heb daardoor niet bij alles het overzicht, maar heb er vertrouwen in dat het loopt. LeerKRACHT geeft energie, want we praten over ons werk. Ik zit er nog te kort voor in het onderwijs, maar ik hoor leraren – ook van andere scholen - zeggen: door LeerKRACHT krijgen we ons vak terug.'